

Dosarul nr. 2rac-297/18

Prima instanță: Jud. Chișinău, sediul Râșcani (jud. A.Miron)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, V. Cotorobai, M. Anton)

DECIZIE

26 septembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul:

judecătorii:

Iulia Sîrcu

Galina Stratulat

Dumitru Visternicean

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Taves Incom”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Taves Incom” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Darinka”, cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 15 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Taves Incom” și s-a menținut hotărârea din 20 iunie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă:

La 29 noiembrie 2016 Societatea cu Răspundere Limitată „Taves Incom” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Darinka”, cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la data de 27 iunie 2012, între Societatea cu Răspundere Limitată „Taves Incom” în calitate de prestator și Societatea cu Răspundere Limitată „Darinka” în calitate de beneficiar a fost semnat contractul nr.043 de transport și expediție a mărfii pe o perioadă nedeterminată.

A menționat că, pentru prestarea serviciilor de transport în lunile iunie-august 2014 a achitat parțial, datoria restantă constituind suma de 2 845, 08 lei - 4 facturi, 4 comenzi și 4 acte de primire predare.

Totodată, luând în considerare prevederile art.585 și art.619 din Codul civil, a calculat și dobânda de întârziere în sumă de 1 052, 37 de lei.

A relatat că, la data de 7 noiembrie 2016, în adresa beneficiarului a fost expediată somația prin care i s-a comunicat despre nerespectarea clauzelor contractuale și obligația returnării datoriei în mărime de 3 897, 45 de lei.

Reclamanta Societatea cu Răspundere Limitată „Taves Incom” a solicitat încasarea din contul Societății cu Răspundere Limitată „Darinka” în beneficiul său a datoriei în sumă de 3 897, 45 de lei, a cheltuielilor de judecată ce se compun din taxa de stat în mărime de 270 de lei și suma de 2 000 de lei cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani din 20 iunie 2017, acțiunea depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Taves Incom” a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 15 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Taves Incom” și s-a menținut hotărârea din 20 iunie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani.

La data de 7 iunie 2018, Societatea cu Răspundere Limitată „Taves Incom”, a declarat recurs împotriva deciziei din 15 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a indicat că, instanțele de judecată au respins acțiunea invocând că, actul de verificare nu a fost semnat de către părți, deși acesta este un act juridic care se eliberează în baza facturii fiscale și are un caracter obligatoriu conform legislației fiscale. În circumstanțele date, instanțele ierarhic inferioare au ignorat factura fiscală semnată de către părți, act ce generează drepturi și obligații.

În drept și-a întemeiat recursul pe dispozițiile art. 429, 432 alin. (4), 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă.

Societatea cu Răspundere Limitată „Taves Incom” a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

Conform art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 15 martie 2018, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la dosar lipsesc.

Astfel, recursul declarat la data de 7 iunie 2018, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Până la examinarea cauzei, intimatul nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință.

Prin încheierea din 15 august 2018 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Taves Incom”, a fost considerat admisibil, fiind transmis în Colegiul lărgit pentru a fi examinat în fond.

În conformitate cu art. 441 și art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului, verificând în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi probe.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și remiterii cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conform art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședința de judecată.

Potrivit art. 241 alin. (1) și (5) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească adoptă hotărârea în numele legii. În motivare se indică: circumstanțele cauzei, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

Din suportul probatoriu prezent la actele cauzei rezultă că, la 29 noiembrie 2016 Societatea cu Răspundere Limitată „Taves Incom” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Darinka”, solicitând încasarea datoriei în sumă de 3 897, 45 de lei, a cheltuielilor de judecată ce se compun din taxa de stat în mărime de 270 de lei și suma de 2 000 de lei cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică.

Prin hotărârea din 20 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, menținută prin decizia din 15 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, acțiunea depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Taves Incom” a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Instanțele de judecată și-au motivat soluția prin faptul că, la 27 iunie 2012, între Societatea cu Răspundere Limitată „Taves Incom” în calitate de prestator și Societatea cu Răspundere Limitată „Darinka” în calitate de beneficiar a fost semnat contractul nr. 043 de transport și expediție a mărfii pe o perioadă nedeterminată (f.d.8-11).

Au mai constatat că, în calitate de probă la materialele dosarului este anexat actul de verificare a decontărilor reciproce (f.d.24), care l-au apreciat critic, din motiv că nu corespunde cerințelor legale, acesta nefiind semnat de către persoana responsabilă, și fără aplicarea ștampilei întreprinderii, care să confirme cu certitudine existența unei datorii. Respectiv, instanțele de judecată au indicat că actul dat nu poate fi considerat probă admisibilă în vederea încasării unei pretinse creanțe.

Totodată, în privința Societății cu Răspundere Limitată „Darinka”, în calitate de beneficiar, instanțele de judecată au stabilit că, la materialele cauzei este anexată doar o comandă (f.d.19), o factură fiscală (f.d.18) și un act de executare a lucrărilor semnat de către părți (f.d.20), din care reiese că comanda a fost efectuată, iar serviciul prestat a fost achitat.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră soluția dată în prezentul litigiu drept una arbitrară, or, instanțele de judecată ierarhic inferioare s-au expus în privința raționamentului respingerii acțiunii Societății cu Răspundere Limitată „Taves Incom”, fără a elucida următoarele aspecte.

Potrivit opiniei instanțelor de judecată ierarhic inferioare existența datoriei în mărime de 3 897, 45 de lei nu a fost demonstrată, deoarece conform actului de executare a lucrărilor (f.d.20) serviciul prestat a fost achitat.

Însă, cu toate acestea, instanțele de judecată nu au luat în considerare prevederile pct. 4.1 din contractul nr. 043 din 27 iunie 2012, conform căruia operațiunile privind achitarea se efectuează de beneficiar prin virament la contul bancar al căraușului (f.d.9) și nu prin semnarea actului de executare a lucrărilor.

Or, în actul de executare a lucrărilor din 10 iulie 2014 nu sunt careva mențiuni în privința achitării serviciilor prestate (f.d.20).

Instanța de judecată inferioară urma să verifice modul de executare a obligației de achitare a serviciilor de către Societatea cu Răspundere Limitată „Darinka” în contextul existenței clauzei contractuale ce stabilește modul de achitare a serviciilor prestate de transportator.

Decontarea plăților prin virament se efectuează în baza dispoziției de plată întocmită de client (beneficiar). Dispoziția de plată fiind un act justificativ contabil.

Mai mult, se reține că decizia instanței de apel este una contradictorie, deoarece în conținutul părții motivatoare a deciziei se indică despre admiterea apelului, însă în final a fost emisă decizia privind respingerea apelului declarat de către Societății cu Răspundere Limitată „Taves Incom”.

În această ordine de idei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel, care nu a înlăturat neajunsurile menționate, și-a întemeiat concluziile pe o apreciere arbitrară a probelor din dosar, încălcând în așa mod dreptul Societății cu Răspundere Limitată „Taves Incom” la un proces echitabil.

Or, în cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat acțiunea posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a dreptului la un proces echitabil (speța Hiro Balani c. Spaniei, hotărârea din 09 decembrie 1994).

Distinct de aceasta, se reține că în sensul art. 6 alin. (1) din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, instanțele de judecată trebuie să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, să precizeze noțiunile ce implică o apreciere a faptelor supuse aprecierii.

De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

În temeiul celor precitate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție apreciază drept arbitrară soluția instanței de apel, care nu a luat în considerație toate circumstanțele cauzei, pronunțând în acest sens o decizie neîntemeiată.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că decizia instanței de apel pronunțată nu satisface standardele procedurale ale legalității și temeiniciei unui act judecătoresc, omisiune care nu poate fi corectată de către instanța de recurs la examinarea

cauzei în ordine de recurs, și reiterând lipsa temeiurilor legale de a restitui cauza spre rejudecare în prima instanță (art. 432 alin. 3 lit. d) și f) CPC), Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Taves Incom”, a casa decizia din 15 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată, cu respectarea dreptului părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Taves Incom”.

Se casează integral decizia din 15 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Taves Incom” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Darinka”, cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, cu remiterea cauzei civile spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

judecătorii

Galina Stratulat

Dumitru Visternicean

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu